

Successen, uitdagingen en belangrijke resultaten in 2017

Kernpunten uit het jaarverslag van de directeur

Deze samenvatting presenteert een selectie van belangrijke activiteiten uit 2017 zonder op enige wijze een volledig overzicht te bieden van alle werkzaamheden en prestaties van het ECDC in dat jaar. Raadpleeg de volledige versie van het jaarverslag voor een gedetailleerde beschrijving van de activiteiten, het werkplan en de organisatorische en administratieve structuren van het ECDC.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2017>

Aanbevolen bronvermelding:

Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding. Successen, uitdagingen en belangrijke resultaten – 2017: Kernpunten uit het jaarverslag van de directeur. Stockholm: ECDC; 2018.

ISBN 978-92-9498-196-7

ISSN 2529-6108

doi 10.2900/6491

Catalogusnummer TQ-AX-18-001-NL-N

© Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding, 2018.

Alle afbeeldingen © ECDC, met uitzondering van SciencePhoto (omslag en blz. 20, rechtsonderaan) en Creative Commons Attribution Non Commercial (CC BY-NC 4.0)-licentie via Flickr-gebruikers: Martin Deutsch (blz. 2, linksboven), UNICEF (blz. 2, rechts in het midden), Ian Jacobs (blz. 4, onderaan), Gabriel Jabur (blz. 8, bovenaan), Jesus Reyes (blz. 8, onderaan), Nadine (blz. 10, linksboven), Adolfo Lujan (blz. 12, onderaan), timquijano (blz. 14, bovenaan), Government of Alberta (blz. 14, linksonderaan), Haukeland universitetssjukehus (blz. 14, rechtsonderaan), Albaraa Mehdar (blz. 16, linksonderaan), CDC (blz. 16, rechtsonderaan), US AFBMP (blz. 20, rechtsboven), Dean Calma (blz. 22, linksboven).

Overneming met bronvermelding is toegestaan.

Auteursrechtelijk beschermde afbeeldingen in deze publicatie mogen zonder de uitdrukkelijke toestemming van de auteursrechthouder voor geen ander doel dan deze publicatie worden gebruikt.

Successen, uitdagingen en belangrijke resultaten in 2017

Kernpunten uit het jaarverslag van de directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding.....	3
Controle van infectieziekten in heel Europa	5
Bescherming van de volksgezondheid in Europa: Ziekteprogramma's van het ECDC	6
Het ARHAI-programma: antimicrobiële resistentie en zorggerelateerde infecties	7
Het EVD-programma: opkomende en door vectoren overdraagbare ziekten	9
Het FWD-programma: via voedsel en water overdraagbare ziekten en zoönosen	11
Het HSH-programma: hiv, seksueel overdraagbare infecties en virale hepatitis	13
Het IRV-programma: influenzavirussen en andere respiratoire virussen	15
Het TB-programma: tuberculose	17
Het VPD-programma: door vaccinatie te voorkomen ziekten	19
Communicatie en training: verspreiden van nieuws, doorgeven van kennis	21
Waakzaamheid: alert op ziekten	23
Het ECDC in cijfers	24

Tottenham, Wood Green & Edmont
S JOURNAL
MEASLES
OUTBREAK
PARENTS
WARNING

Voorwoord van de voorzitter van de raad van bestuur

In de eerste plaats wil ik Andrea Ammon feliciteren met haar benoeming tot nieuwe directeur van het ECDC. Ze werd gekozen in maart 2017, toen ze al ruim twee jaar als waarnemend directeur leiding had gegeven aan het Centrum. Haar verkiezing geeft het ECDC de nodige stabiliteit en leiderschap om het werk van het Centrum te consolideren.

In 2017 stond paraatheid hoog op de agenda van het ECDC, met name de implementatie van Besluit 1082/2013/EU over ernstige grensoverschrijdende bedreigingen voor de gezondheid. Het ECDC produceerde diverse instrumenten om de capaciteit voor het omgaan met noodsituaties te verbeteren.

Antimicrobiële resistentie en door vaccinatie te voorkomen ziekten stonden ook hoog op de lijst van prioriteiten: de antimicrobiële resistentie in de lidstaten neemt toe, net als vaccinatiegraad in heel Europa.

Ziektebestrijding blijft een van de belangrijkste taken van het ECDC. Enkele van de indrukwekkende wapenfeiten van het Centrum zijn de 38 snelle risicobeoordelingen van nieuwe ziektedreigingen, een routekaart voor het vernieuwen van de ziektesurveillance-systemen van het Centrum en een uitgebreide beoordeling van microbiologische laboratoria in Europa.

Externe kwaliteitsbeoordelingsschema's voor laboratoria zijn geen doel op zich. Ze zorgen ervoor dat we nieuwe ziekteclusters sneller kunnen detecteren en er sneller op kunnen reageren. De feedback die we van de lidstaten hebben ontvangen, toont dat Europa inderdaad op de juiste weg is. Een deel van de vooruitgang die in de afgelopen jaren is geboekt, kan ook worden toegeschreven aan de niet aflatende inspanningen van het ECDC om de lidstaten bij alle aspecten van de volksgezondheid te ondersteunen.

*Daniel Reynders
voorzitter van de raad van bestuur van het ECDC
24 februari 2018*

Inleiding door de directrice

Grote ziekte-uitbraken vonden er in 2017 niet plaats, maar wel hielden twee ernstige bedreigingen voor de volksgezondheid ons bezig.

- Al jaren stimuleert ECDC zorgvuldig gebruik van antibiotica, met name in de gezondheidszorg. Het ECDC steunt de globale gezondheidsbenadering voor mens, dier en milieu ('One Health') van de Europese Commissie van harte. Zij wordt gezien als een gezamenlijke inspanning om een optimale gezondheid te verkrijgen voor mensen, dieren en het milieu.
- Vaccinatieweerstand in Europa: Er is overweldigend bewijsmateriaal dat vaccins werken – toch laten veel ouders hun kinderen niet inenten en willen zij niet weten dat het veel risicovoller is om kinderen niet te vaccineren. Verschillende uitbraken van mazelen in 2017 lieten zien dat de vaccinatie dekking in de EU inderdaad nog steeds te laag is.

In 2017 reageerde het Centrum op 59 wetenschappelijke verzoeken van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de lidstaten: ruim 200 documenten werden gepubliceerd op onze vernieuwde website.

Na vele maanden voorbereidend werk werd de routekaart voor vernieuwing van ons surveillancesysteem voltooid. De samenwerking met onze partners in de volksgezondheidssector werd versterkt, met inbegrip van de strategische samenwerking met het WHO-regiokantoor voor Europa.

2017 was het laatste volle jaar in ons oude hoofdkantoor, een verbouwd schoolgebouw uit 1888. We zijn nu gehuisvest in de wijk Solna-Frösunda, in een modern kantoorgebouw met alle technische en facilitaire voorzieningen. We zijn ervan overtuigd dat zowel onze medewerkers als onze bezoekers zullen profiteren van wat het nieuwe ECDC-gebouw te bieden heeft en dat ons nieuwe thuis een sfeer van samenwerking en productiviteit zal ademen.

*Andrea Ammon
directrice ECDC
29 maart 2018*

Linksboven: Britse krantenkop over een mazelenuitbraak

Middenboven: EPIET is de tak van het Fellowshipprogramma van het ECDC die zich richt op interventionele epidemiologie

Rechtsboven: ECDC-medewerkers tijdens een videoconferentie met het directoraat-generaal Gezondheid en Voedselveiligheid

Middenrechts: Voorraad vaccins in afwachting van distributie

Beneden: Elektronische posters op de ESCAIDE-conferentie van het ECDC in Stockholm

Controle van infectieziekten in heel Europa

Het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) is opgericht in 2005 en gevestigd in Stockholm (Zweden), en maakt deel uit van een netwerk van EU-agentschappen. Deze agentschappen voeren technische en wetenschappelijke taken uit die de EU-instellingen helpen beleid te implementeren en beslissingen te nemen. Aangezien het gedecentraliseerde instanties zijn, zijn er EU-agentschappen in bijna alle lidstaten van de EU.

Ziektesurveillance

Het toepassingsgebied van het mandaat van het ECDC beslaat ziektesurveillance voor meer dan 50 infectieziekten, variërend van aids/hiv tot zeldzame zoönotische ziekten. Ook propageren we vaccinaties, we stellen gedragingen vast die schadelijk zijn voor de gezondheid, waarborgen de kwaliteit van laboratoria in Europa, leiden volksgezondheidsepidemiologen uit heel Europa op en lichten ons publiek voor over alle volksgezondheidsaspecten van infectieziekten.

Eind 2017 had het ECDC een personeelsbestand van 263 vaste medewerk(st)ers die zich bezighouden met ziektesurveillance, uitbraakdetectie, wetenschappelijke adviezen, informatietechnologie, communicatie en administratie.

Een Europese aanpak van ziektesurveillance

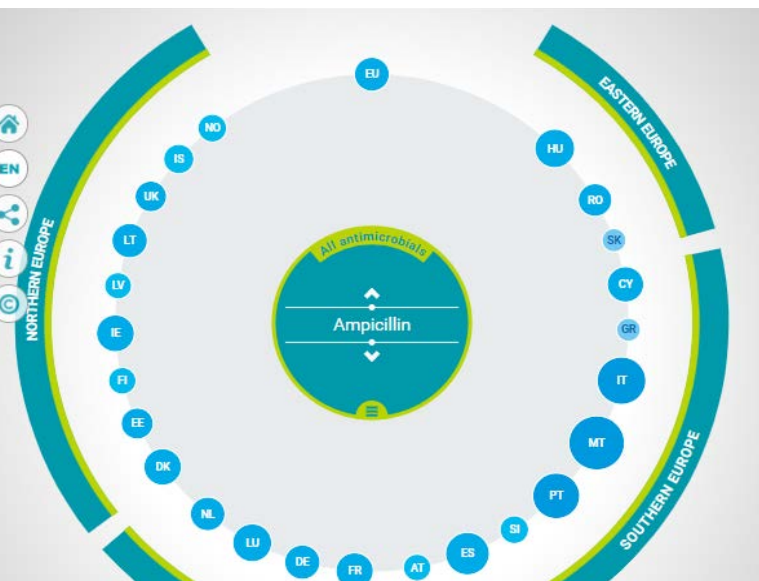
ECDC beheert en onderhoudt drie systemen voor het bewaken van infectieziekten in heel Europa. Elk systeem is gericht op een specifiek terrein van ziektebestrijding: EWRS (detectie van, en waarschuwingen voor bedreigingen), EPIS (epidemiologische inlichtingen) en TESSy (ziektesurveillance en statistieken).

Met behulp van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (*Early Warning and Response System* - EWRS) kunnen de lidstaten en de Europese Commissie vertrouwelijke informatie uitwisselen over gezondheidsgerelateerde gebeurtenissen met potentiële impact op EU-niveau. EWRS helpt ook responsmaatregelen te coördineren om de volksgezondheid te beschermen.

Het epidemische-inlichtingensysteem (*Epidemic Intelligence Information System* - EPIS) is een veilig webgebaseerd communicatieplatform dat de internationale uitwisseling van epidemiologische informatie mogelijk maakt.

Het Europese Surveillancestelsel (TESSy) is een database voor het verzamelen van ziektegegevens. EU/EER-landen geven regelmatig gegevens over infectieziekten aan het systeem door. Deze worden onder andere gebruikt voor het samenstellen van surveillanceverslagen en voor de online-atlas van surveillancedata voor infectieziekten van het ECDC.

Linksboven: Voorbereiding voor ESCAIDE 2017, de internationale conferentie over epidemiologie van het ECDC
Middenboven: Tomtebodaskolan, hoofdkantoor van het ECDC tot voorjaar 2018
Rechtsboven: Panel op bijeenkomst van nationale focal points, Stockholm
Middenrechts: ESCAIDE 2017, Stockholm
Onderaan: Aedes aegypti-mug

Bescherming van de volksgezondheid in Europa: Ziekteprogramma's van het ECDC

Antimicrobiële resistentie en zorggerelateerde infecties: ARHAI

De preventie en bestrijding van antimicrobiële resistentie en zorggerelateerde infecties (afgekort ARHAI) blijven een belangrijk thema in het werkplan van het Centrum, en dus is het geen verrassing dat de lange lijst van programma-activiteiten het hele jaar omspande. Tegen het einde van het jaar bracht de tiende Europese Antibioticabewustwordingsdag op 18 november meer dan 40 landen bij elkaar in evenementen en activiteiten die allerlei aspecten van antimicrobiële resistentie besloegen.

Het ECDC bleef ook een belangrijke bijdrage leveren aan de trans-Atlantische taskforce voor antimicrobiële resistentie. TATFAR werd in 2009 ingesteld om de samenwerking tussen de VS en de Europese Unie te verbeteren en de dreiging van antibioticaresistente bacteriën te verminderen.

Boven: ESCAIDE brengt epidemiologen en microbiologen bij elkaar, onder wie veel specialisten op het gebied van antimicrobiële resistentie.

Linksonder: Interactieve infografiek over antimicrobiële resistentie geproduceerd door ECDC en EFSA

Rechtsonder: Plandocumenten voor de 10e Europese Antibioticabewustwordingsdag

Twee andere activiteiten werden op vergelijkbare wijze voortgezet, maar met een iets andere focus: de publicatie van een leidraad voor resistente enterobacteriaceae gericht op antimicrobiële resistentie (AMR) in ziekenhuizen en zorgcentra, terwijl bij de introductie van moleculaire typeringssurveillance voor carbapenem-/colistineresistente enterobacteriaceae de nadruk lag op diagnostische aspecten van AMR-preventie en -bestrijding. Daarnaast werd het bestand van onlinehulpmiddelen voor preventie van antimicrobiële resistentie en zorginfecties (in ziekenhuizen en zorgcentra opgedane infecties) aanzienlijk uitgebreid.

In 2017 voegde het programma recentelijk verzamelde gegevens over postoperatieve wondinfecties toe aan de AMR-database. Alle datasets zijn online te raadplegen via de ECDC-atlas voor toezicht op infectieziekten.

Opkomende en door vectoren overdraagbare ziekten: EVD

EVD-uitbraken worden vaak in verband gebracht met onvoldoende bestrijding van muggen. Om de bewustwording van dit probleem te vergroten en gegevens te verstrekken over de aanwezigheid van muggen, publiceerde het EVD-team van het ECDC een nieuw modelleringsinstrument dat vectorbestrijdingsstrategieën voor de West-Nijlkoorts in Europa kan vergelijken. Het instrument is conceptueel verbonden met de ECDC-Atlas van de West-Nijlkoorts in Europa, die nog steeds een van de populairste subsites van het ECDC is. In 2017 voegde het ECDC ziektegevallen onder dieren toe aan de surveillance van West-Nijlkoorts, met behulp van gegevens uit het Systeem voor de melding van dierziekten van de Europese Commissie (*Animal Disease Notification System - ADNS*): paarden zijn schildwachten voor menselijke blootstelling en vormen daarmee nog een voorbeeld van de 'One Health'-paradigmaverschuiving.

De enorme zikavirusuitbraak van 2015 en 2016 bleef de experts van het ECDC bezighouden met een aantal opvolgingsactiviteiten: twee risicobeoordelingen werden bijgewerkt en samen met de WHO en het Amerikaanse CDC bleef

het Centrum werken aan de zika-landenclassificaties voor reisadviezen.

Samen met de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) bleef het ECDC gegevens verzamelen over artropode (insecten en daaraan nauw verwante dieren) vectoren van ziekten bij mens en dier. Een casusdefinitie voor Lyme neuroborreliose werd bij de Europese Commissie ingediend voor mogelijke opname op de lijst van besmettelijke ziekten waarvan aangifte verplicht is op EU-niveau.

*Boven: Larven van Aedes aegypti-mug in een weggegooide waterfles
Onderaan: Close-up van Aedis aegypti-larve*

Listeria infections in the EU in 2016

There was a total of 2 536 reported listeriosis cases in 2016.

1 520

confirmed listeriosis cases with known age and outcome

62%

of cases were in people 65 or older

19%

of cases in people 65 or older were fatal

Listeria monocytogenes in food

4.9%
of ready-to-eat fish products were *L. monocytogenes* positive

2.6%
of ready-to-eat meat products were *L. monocytogenes* positive

0.7%
of cheese were *L. monocytogenes* positive

Source: European Union summary report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in 2016, published by EFSA and ECDC in 2017. Data on case numbers come from the European Surveillance System (TESSy), data on food come from EFSA zoonoses database.

Via voedsel en water overdraagbare ziekten en zoönosen: FWD

Het feit dat EPIS-FWD (het epidemiologisch informatiesysteem van het ECDC voor via voedsel en water overdraagbare ziekten) 54 dringende vragen in 2017 ontving, duidt op de relevantie van dit EU-brede systeem. 'Dringende vragen' staan open voor het hele EPIS-FWD-netwerk en dienen als instrument voor het onderzoeken van uitbraken. Om het expertiseniveau te verhogen, kunnen FWD-experts specialisten uitnodigen zoals voedselveiligheidsexperts, dierenartsen en milieudeskundigen. Hierdoor is EPIS-FWD een optimaal instrument in de strijd tegen ziekten die via voedsel worden overgedragen.

Het ECDC ontwikkelde verder het ELiTE-project, dat zich richt op de moleculaire epidemiologie van listeriose door het uitgebreide gebruik van volledige genoomsequencing (WGS) en andere technologieën. Experts uit zes lidstaten werden uitgenodigd voor een nieuwe generatie sequentieanalyseworkshop over *Listeria*-isolaten voor uitbraakonderzoek.

Uit een retrospectieve validatie van WGS-surveillance van listeriose in Europa, gebaseerd op meer dan 2 700 isolaten waarvan sequentiëring plaatsvond tussen 2010 en 2016, kwam een reeks criteria voor de beoordeling van voorvallen in meerdere landen voort.

De Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) is het Europese agentschap dat bestaande en nieuwe risico's in

verband met de voedselketen bewaakt. De samenwerking van het ECDC met de EFSA is essentieel voor de Europese volksgezondheid. Hun gezamenlijke bijeenkomst in Parma in oktober 2017 over uitbraken van via voedsel overdraagbare ziekten en de 'One Health'-benadering was een duidelijk teken van het belang van partnerschappen en netwerken op dit terrein van de volksgezondheid. ECDC-EFSA publiceerden ook hun jaarlijkse verslag over zoönosen en antimicrobiële resistentie.

Samen met twee andere samenwerkingspartners – het Amerikaanse CDC en Public Health Canada – publiceerde het Centrum een wetenschappelijk artikel* over standaarden om de vergelijkbaarheid te waarborgen van WGS-gegevens die zijn verzameld door middel van de wereldwijde surveillance van via voedsel overdraagbare ziekten.

In 2017 verwelkomde het ECDC via het uitwisselingsprogramma voor experts op het gebied van door voedsel en water overdraagbare ziekten drie deskundigen in Stockholm.

Linksboven: Grensoverschrijdende bedreigingen voor de gezondheid omvatten ook infecties die worden opgelopen aan boord van cruiseschepen

Rechts ECDC/EFSA-infografiek over Listeria-infecties
Linksonder: Miniatuurmodellen van geautomatiseerde analysatoren op een microbiologieconferentie

* Beschikbaar via: <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2017.22.23.30544>

28 JULY
WORLD
HEPATITIS
DAY

ELIMINATE
HEPATITIS

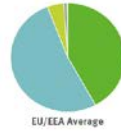
H I V
A I D S

1 December is World AIDS Day

Reported HIV transmission modes
in the EU/EEA 2016

- Sex between men and women
- Sex between men
- Injecting drug use
- Other

Source: ECDC, WHO Regional Office for Europe, HIV/AIDS surveillance in Europe 2017 - 2008 data

hiv, seksueel overdraagbare infecties en virale hepatitis: HSH

'Fast-track the end of AIDS in the EU – practical evidence-based interventions' was de titel van een conferentie in Valletta (Malta) in 2017. De conferentie was een van de diverse activiteiten van het HSH-programma van het ECDC tijdens het Maltese voorzitterschap. Aan het eind van het jaar werd het onderwerp op een conferentie in Tallinn (Estland) opgepakt en werd, opnieuw met wetenschappelijke ondersteuning van het ECDC, de uitbanning van hiv en tuberculose uit de EU besproken.

Een uitgebreide evaluatie van het hiv-surveillancestelsel werd uitgevoerd als EPHEsus-proefproject. EPHEsus is opgezet om de efficiëntie en het nut van surveillancestelsels voor de volksgezondheid op EU-niveau te versterken. Het ECDC testte een nieuw surveillancestelsel voor hiv-gevoeligheidsresistentie en zal binnenkort een geavanceerd protocol onderzoeken met betrekking tot het uitvoeren van seroprevalentiestudies in de algemene populatie.

Het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EMCDDA) en het ECDC hielden samen een netwerk-bijeenkomst over hepatitis. De bijeenkomst viel samen met Wereldhepatitisdag, die elk jaar op 28 juli plaatsvindt. De deelnemers bespraken hoe Europese landen de ziektesurveillance voor virale hepatitis kunnen verbeteren, de voortgang van het uitbannen van hepatitis kunnen controleren en beter kunnen reageren op hepatitis bij mensen die drugs injecteren.

*Linksboven: Ontwerptekst voor een videoclip voor Wereldhepatitisdag
Rechtsboven: Onlinebanner voor Wereldaidsdag
Middenrechts: Onlinegrafiek van het ECDC over hiv-/aidsinfecties
Onderaan: Behandelcampagne hepatitis C in Madrid, Spanje*

Influenzavirussen en andere respiratoire virussen: IRV

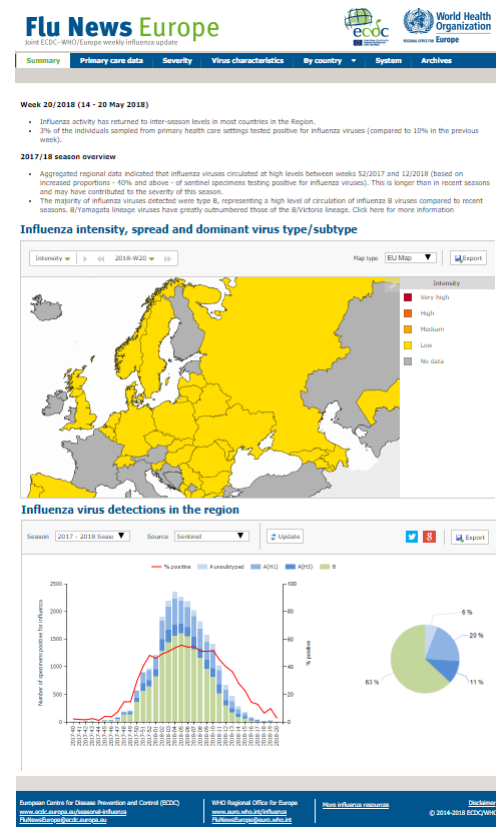
De wekelijkse publicatie Flu News Europe is meer dan een gewoon volksgezondheidsbulletin: Flu News Europe wordt gezamenlijk gepubliceerd door het ECDC en het Regiokantoor van de WHO voor Europa en is een forum voor actuele informatie over seizoensgriep dat aan een grote behoefte voldoet.

In 2017 omvatte de samenwerking van het ECDC met de WHO op dit terrein ook technisch werk aan respiratoire syncytiumvormende virussen, een schatting van de ziektelast die door influenza wordt veroorzaakt en het stammenselectieproces voor griepvaccins.

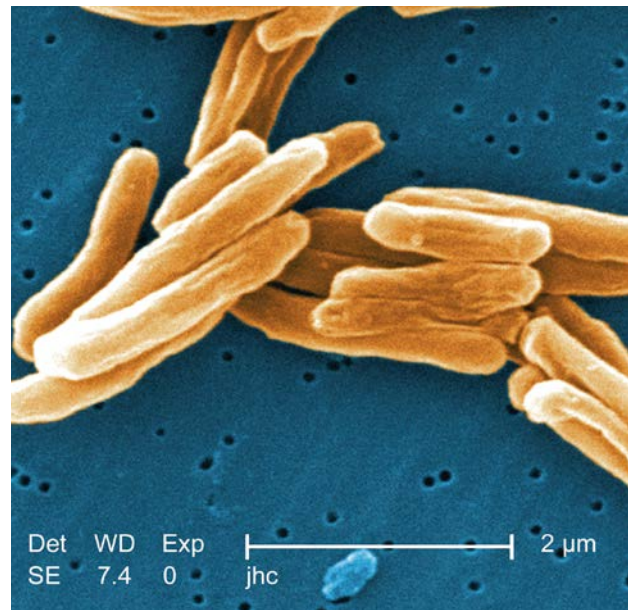
I-MOVE: Achter het pakkende acronym (influenza – monitoring vaccine effectiveness in Europe) schuilt een uitgebreid netwerk van volksgezondheidsinstellingen in 17 EU/EERlidstaten die de effectiviteit van seizoensgriepvaccins in Europa controleren. Het ECDC blijft het netwerk financieren.

Hoe effectief zijn antivirale middelen (neuraminidaseremmers) bij de preventie en behandeling van influenza? In een deskundig advies presenteerde het ECDC opties voor het gebruik van antivirale middelen voor de behandeling en preventie van seizoensgriep.

EFSA, de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, werkte samen met het ECDC aan de productie van een nieuw beoordelingsrapport over vogelgriep: 'Avian influenza overview'. Het verslag zal vier keer per jaar worden bijgewerkt.

Boven: Kippenboerderij in de provincie Guangxi, China
Onderaan: Griepvaccins
Rechts: Wekelijkse influenzasurveillancekaart

Tuberculose: TB

Elk jaar op 24 maart vindt de Wereldtuberculosedag plaats. Het jaarlijkse TB-rapport van het ECDC, dat in samenwerking met de WHO wordt gepubliceerd, kreeg veel media-aandacht en werd vaak geciteerd in de dagen en weken na de Wereldtuberculosedag.

‘United to end TB’: Het TB-programma bood diverse lidstaten een trainingsaanbod op maat aan, bijvoorbeeld een cursus over ‘TB in kwetsbare populaties’ in Bulgarije. Het programma organiseerde ook een uitwisselingsbezoek (‘Van ziekenhuis naar ambulante zorg’) in Finland voor TB-experts uit Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen en Roemenië.

Surveillance van TB staat nog steeds hoog op de agenda van het Centrum: Het ECDC steunt zowel het TB-ziektesurveillancenetwerk als het netwerk van TB-referentielaboratoria. Het Centrum coördineert ook externe kwaliteitsbeoordelingen voor TB-laboratoria. Als onderdeel van het externe kwaliteitsbeoordelingsprogramma ontvangen alle deelnemende laboratoria hun eigen rapport met hun testresultaten. Deze resultaten worden gepubliceerd in een anonieme vorm maar geven duidelijk aan of de Europese referentielaboratoria in hun geheel adequate diagnostiek kunnen bieden voor de burgers van Europa.

Het ECDC droeg in november 2017 bij aan de eerste ministeriële conferentie van de WHO over tuberculose in Moskou:

‘Maak een einde aan TB in het tijdperk van duurzame ontwikkeling: een multisectorale reactie’. Aan het einde van de conferentie ondertekenden 75 ministers van gezondheidszorg de verklaring van Moskou om een einde te maken aan tuberculose.

*Boven: Director Andrea Ammon op een TB-evenement in Brussel
Linksonder: Loewenstein-Jensenmedium is een kweekvloeistof die wordt gebruikt voor de kweek van Mycobacterium tuberculosis
Rechtsonder: Mycobacterium tuberculosis-bacteriën*

Measles affects all age groups

Measles is an acute, highly contagious disease capable of creating epidemics. It can be contracted at any age. Vaccination is the best way to protect yourself and others against measles, regardless of age. Check your vaccination status.

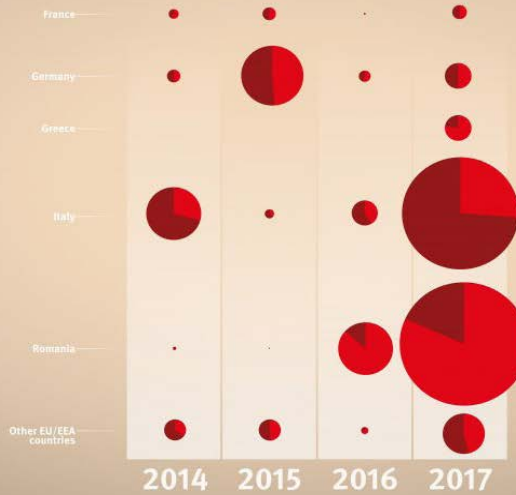

Number of reported measles cases

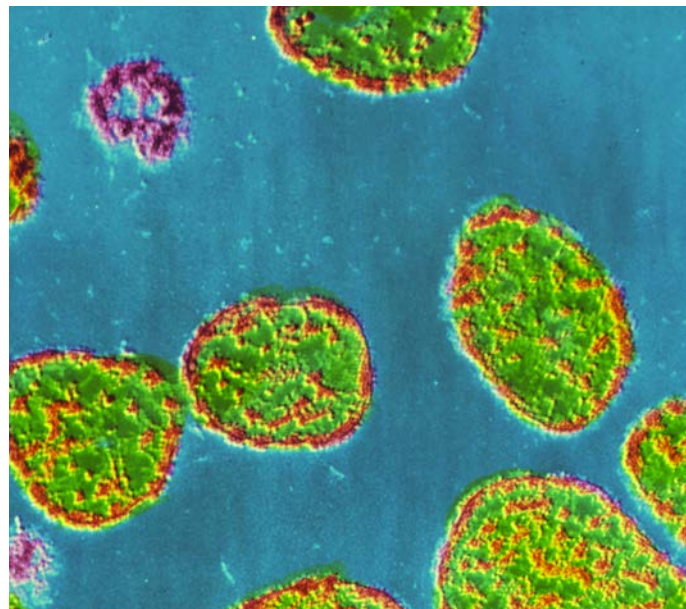
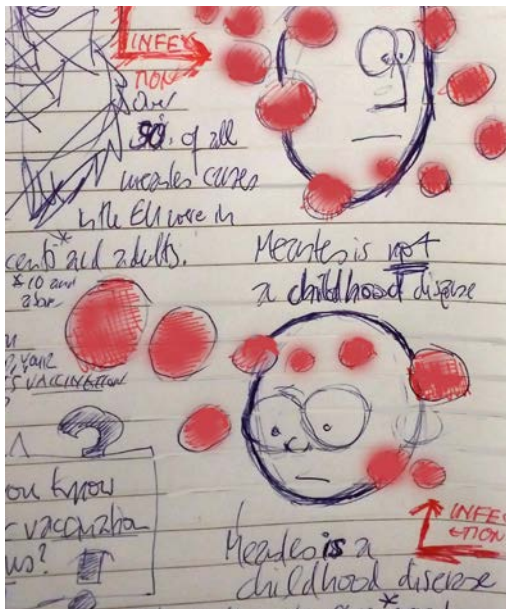
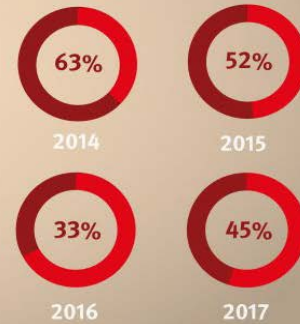

● Age: 0-14 years
● Age: above 14 years

Data extracted from The European Surveillance System (TESSy), ECDC, Stockholm, 2018. Countries which are represented reported the majority of cases in the period 2014-2017.

Proportion of measles cases above 14 years of age, 2014-2017, EU/EEA countries

Door vaccinatie te voorkomen ziekten: VPD

Wat wellicht lijkt op standaard ziektesurveillance is in feite een cruciaal onderdeel van ziektepreventie: consequente mazelencontrole en regelmatige mazelenrapporten zijn essentiële elementen in de strijd om mazelen uit te roeien. De mazelenrapporten van het ECDC bevatten 'gegevens voor actie' om lidstaten te helpen de eliminatiedoelen te bereiken die zijn omschreven in het Europese Plan van aanpak voor vaccinatie 2014–2020 van de WHO.

In april 2017 publiceerde het ECDC een uitgebreid rapport over elektronische immunisatie-informatiesystemen in de EU. Dit rapport is een belangrijk instrument voor het versterken van de resultaten van immunisatieprogramma's.

De werkzaamheden van het ECDC op het gebied van vaccinatieweerstand in Europa traden dit jaar op de voorgrond. Publicaties omvatten een catalogus van interventies voor de aanpak van dit probleem, een socialmediatoolkit ter ondersteuning van nationale campagnes tijdens de Europese Immunisatieweek en een snelle risicobeoordeling van actuele uitbraken van mazelen.

Een nieuw opgerichte technische adviesgroep bracht voorlichtings- en vaccinatiedeskundigen bijeen die communicatiestrategieën ontwikkelden waarmee de vaccinatie-dekkingspercentages in Europa kunnen worden verhoogd. Het ECDC organiseerde ook een workshop tijdens het Europese Gezondheidsforum 2017 in Gastein over de aanpak van vaccinatieweerstand in het post-feitentijdperk.

Online bleef de Europese Vaccinatieagenda een van de meest bezochte rubrieken op het webportaal van het ECDC, met 52 000 gebruikers en 224 000 opgevraagde pagina's.

*Boven: Mazelen treffen alle leeftijdsgroepen, infografiek van het ECDC
Linksonder: Ideeën voor een vaccinatiecampagne? Visuele impressie
Rechtsonder: Transmissie-elektronenmicrogram van virionen
(virusdeeltjes) van het Rubellavirus, die uit het oppervlak van een
geïnfecteerde cel barsten (niet zichtbaar)*

Linksboven: De groep van 2017 van het Fellowshipprogramma van het ECDC
Rechtsboven: Petrischaaltjes met Culex- en Aedes-muggen
Onderaan: Ines Steffens, hoofdredacteur Eurosurveillance, op ESCAIDE 2017

Voorlichting en training

Verspreiden van nieuws, doorgeven van kennis

De voorlichtingsactiviteiten van het ECDC zijn nauw verbonden met de ziekteprogramma's. De redacteurs van het ECDC zorgen ervoor dat het Centrum eenduidig communiceert. Webredacteurs onderhouden de onlineportalen van het ECDC en het mediateam beantwoordt vragen van journalisten, socialmediagebruikers en het publiek. Sectoroverschrijdende teams – wetenschappers, schrijvers, redacteurs, grafische vormgevers – ontwikkelen content zoals campagnetoolkits, infografieken of videoclips, waarin zowel wetenschap als visuals aan bod komen. De toegenomen aanwezigheid op social media onderstreept het belang dat het ECDC hecht aan snelle en effectieve communicatie: het Centrum is actief op Twitter en onderhoudt een Facebookpagina. Video's kunnen worden bekeken op Vimeo en het YouTube-kanaal van het ECDC.

In 2017 vond de lancering plaats van het nieuw vormgegeven ECDC-webportaal. Dit biedt toegang tot meer dan 200 publicaties die het ECDC in 2017 uitgaf en tot een schat aan informatie en gegevens.

Ziektesurveillance

In 2017 werd de Eurosurveillancewebsite vernieuwd: deze besteedt nu speciale aandacht aan meetgegevens op

artikelniveau, gerichte waarschuwingsberichten, een verbeterde zoekfunctie en tracking van bronvermeldingen.

Eurosurveillance staat in de top tien van vakbladen op het gebied van infectieziekten, met een impactfactor van 7,2, de hoogste score ooit. In 2017 ontving het tijdschrift meer dan 900 ingezonden bijdragen; 230 artikelen werden gepubliceerd. Eurosurveillance bleef actief op Twitter en breidde zijn activiteiten op LinkedIn uit. De redacteurs van het tijdschrift communiceerden actief met hun publiek door middel van presentaties op wetenschappelijke conferenties en congressen.

Opleidingen

De inzet van het ECDC voor levenslang leren wordt weerspiegeld in het nieuwe bijscholingsprogramma, waaraan al bijna 400 externe deelnemers hebben meegedaan.

Het Fellowshipprogramma van het ECDC, met de twee afdelingen EPIET en EUPHEM, telde 37 afgestudeerden in 2017.

Waakzaamheid: alert op ziekten

Epidemiologische inlichtingen en respons:

Sinds de oprichting van het Centrum vormen surveillance en monitoring van ziekten de kern van het mandaat van het ECDC. Het Centrum beschouwt ziektesurveillance geenszins als een geïsoleerde discipline: alleen in combinatie met andere volksgezondheidsfuncties, zoals wetenschappelijk advies, paraatheid, respons, training en gezondheidsvoorlichting, kan het Centrum zijn volledige potentieel benutten en een leidende rol spelen bij de bescherming van de volksgezondheid in Europa.

Uit het aantal snelle risicobeoordelingen dat het ECDC in 2017 heeft gepubliceerd, blijkt dat het ECDC in staat is om snel op epidemiologische dreigingen te reageren: de 38 gepubliceerde beoordelingen van het ECDC bevatten waardevolle achtergrondinformatie en beknopte dreigingsanalyses. ECDC heeft tevens 55 epidemiologische updates op de website geplaatst, waarvan 22 over uitbraken van mazelen in Europa.

Het ECDC heeft de methodologie en procedures van de snelle risicobeoordelingen geïmplementeerd om de consistentie

van de methoden verder te verbeteren en de betrokkenheid van EU/EER-lidstaten en internationale agentschappen te waarborgen.

In 2017 bleven uitbraken van het zikavirus een bron van zorg. ECDC heeft de zika-overdrachtskaarten in de getroffen gebieden regelmatig bijgewerkt, op basis van een indeling van epidemiologische profielen van zika die het Centrum heeft ontwikkeld met de WHO en het Amerikaanse CDC. Het ECDC heeft tevens een database ontwikkeld voor de verschillende soorten influenzavirussen.

ECDC heeft de situatie met betrekking tot gele koorts in Brazilië bestudeerd en het risico voor reizigers beoordeeld.

Tot dusver hebben meer dan 2 700 gebruikers de Threat Report app voor mobiele apparaten geïnstalleerd en in totaal 17 000 ECDC-documenten gedownload.

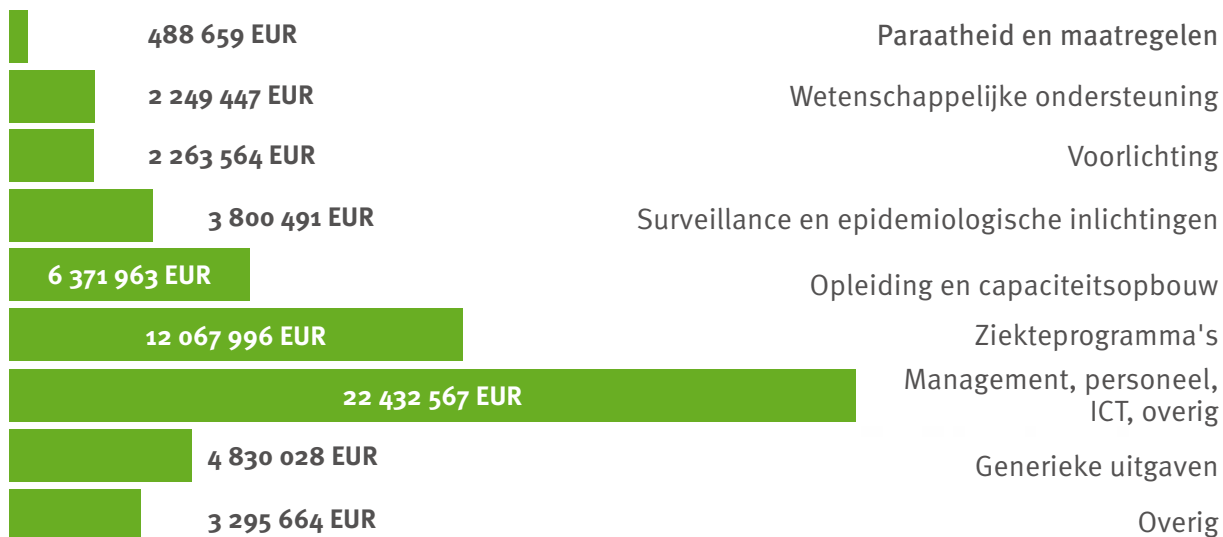
Linksboven: Larven van de mug Aedes aegypti groeien in water voorafgaand aan sterilisatie

Rechtsboven: Virusjager voor een dag: levensgrote figuur op ESCAIDE in Stockholm

Linksmidden: Presentatie op ESCAIDE

Onderaan: Bijeenkomst van nationale focal points in Stockholm (paraatheid en maatregelen, dreigingsdetectie)

Begroting van het ECDC voor 2017

Het nieuwe gebouw van het ECDC in Solna, vijf kilometer ten noorden van Stockholm.

Het ECDC in cijfers

Samenstelling van het personeel van het ECDC, onderverdeeld naar nationaliteit

Op 31 december 2017 telde het ECDC in totaal 263 medewerkers.

**Europees Centrum voor ziektepreventie
en -bestrijding (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Zweden

Tel. +46 (0)8 58 60 10 00
Fax: +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Een agentschap van de Europese Unie
www.europa.eu

Schrijf u in voor onze publicaties op
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Contact
publications@ecdc.europa.eu

 Volg ons op Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

 Like onze Facebookpagina
www.facebook.com/ECDC.EU

Publications Office

ISBN 978-92-9498-196-7